

DAA BL.

Historikernes 9. april 8/7-1990

Norske krigshistorikere har utviklet det reneste fiendebilde av alle utenforstående som lister seg inn på Riksarkivet for å legge sine skitne fingre på arkivboksene fra 1940.

Deres glansbilde av regjeringen Nygaardsvold blir av og til så gammelsovjetisk, at man nesten

DEBATT

John Berg svarer her Arnfinn Moland og har som hovedtese at den norske regjeringen den 9. april 1940 slett ikke forberedte seg på en full tysk invasjon.

«Weserübung: Det perfekte strategiske overfall?» og dømmer mitt TV-program «9. april: Det strategiske overfall» like lukt ned i mytenes grumsette pøl. Hvordan kan nå det ha seg, Moland? Riste og jeg har forskjellige perspektiver, noe jeg straks skal komme tilbake til. Men Ristes og

min innfallsvinkel er praktisk talt identisk.

■ ■ Riste mener (s. 6) at det ikke er nødvendig å ta opp utviklingen i 1930-åra for å vurdere regjeringens håndtering av varsle- ne i uka før 9. april, og at det sentrale spørsmål er (s. 5) «Kvifor kom det tyske angrepet så overraskende?» Her glipper perspektivet etter mitt skjønn totalt. Det er ikke mulig å koble aprilidagene løs fra i det minste det faktum at det hadde rast kriger utenfor Norges stuedør i åtte måneder, og da blir spørsmålet: Hvorfor hadde ikke Norge truffet tiltak for å gardere seg mot overraskende angrep?

■ ■ Men innenfor sin ramme har Riste valgt å se regjeringens vurderinger som et eksempel på det vi i dag kaller krisehåndtering. I TV-programmet la jeg det samme til grunn i form av en krigsspillmodell. Klarest ser vi dette i framstillingen av natten 8.-9. april; mens framstillingene hittil hovedsakelig har fulgt de fire tyske hovedangrepene uavhengig av hverandre inn mot Oslo, Bergen, Trondheim og Narvik, gikk jeg «på tvers» for å beskrive hvordan situasjonen var alle disse stedene kl. 24, kl. 01, kl. 02 osv. I region la jeg avgjørende vekt på at bildene ikke skulle bringe budskap ut over det rene hendelsesforløp. Jeg delte ut karakter kun til Kong

Haakon, Ruge og Quisling. Hvorfor fyker så Moland opp? Fordi fakta fikk tale for seg?

■ ■ I Aftenposten 9. og 10. april utdypet jeg krigsspillmodellen, og påpekte at da regjeringen om morgenen avviste Hitlers ultimatum, kan dens verdensbilde knapt ha forandret seg så raskt og radikalt at den forsto at den brynte seg mot en full tysk invasjon. For dette fikk jeg på pukken av en annen historiker, Ole Kristian Grimnes, som 14. mai fastslo uten debatt at regjeringen ikke kan ha «næret den ringeste tvil» om at Hitler ville okkupere Norge. Her frontkolliderer Grimnes med Riste, som legger avgjørende vekt på at regjeringen bygde på helt andre trusselbilder og hvor lett det er å for-

Professor Olav Riste har skrevet en artikkel som igjen puster liv i debatten om forspillet til den 9. april.

(Foto: Asgeir Valldal)

veksle «det uvande med det usannsynlige». At Moland ikke har oppdaget dette, får så være.

Grimnes nå kommer ut av hiene sine for å kommentere dette.

John Berg

102072